

„Vývoj počtu a struktury neúplných rodinných domácností od 80. let 20. století v České republice a na Slovensku“

Cílem bakalářské práce Michaely Maršíkové je srovnávací analýza neúplných domácností v české republice a na Slovensku s důrazem na období po roce 1989, a to v souvislosti se změnami reprodukčního chování obyvatelstva. Jde o téma aktuální.

Předložená práce má 50 stran textu a 12 stran tabulkových příloh, je dobře strukturovaná a má požadované náležitosti; po úvodu je představen cíl práce a pracovní hypotézy, použité prameny a metody práce, po vlastním rozboru a závěru práce nechybí přehled použitých pramenů a literatura a odkazů na internetové stránky. Práce má velmi pěknou grafickou úpravu, po stylistické stránce je dodře zvládnuta, text je plynulý a čtivý, škoda, že v ní zůstalo několik gramatických chyb.

Rozboru neúplných rodinných domácností předeslala autorka stručný nástin hlavních rysů populačního vývoje ČR a SR v letech 1980-2004 založený převážně na převzatých datech, obdobně jako stručné uvedení do problematiky koncepce censových domácností. Autorčin vlastní přínos je obsahem páté kapitoly, kde je podán rozbor vývoje početnosti a skladby neúplných rodinných domácností. Zde autorka využila většiny možností, které nabízí datová základna z českých a slovenských censů (naštěstí stále ještě z větší části srovnatelná). Z textu je patrné, že autorka je obeznámena s metodami potřebnými pro podobný druh analýzy, při práci s daty se nedopouští chyb, její komentář je správný, i když jde v podstatě o popis. V závěru práce odpovídá na v úvodu předestřené hypotézy a v případě, kde výsledky neodpovídají původní hypotéze, vysvětluje důvody odlišností.

Přesto si dovoluji upozornit na některé nedůslednosti – hned na straně 8 na posledním řádku je soužití prarodiče s nezávislým vnoučetem v roce 1980 nazváno „neúplnou nerodinnou domácností“ (což zřejmě neexistuje), na straně 10 (předposlední řádek) – je odkaz na tabulku 1 v příloze, má být na tabulku 6 v příloze), dále na str. 13 – autorka by měla vysvětlit proč používá k analýze úrovně sňatečnosti svobodných dle věku redukovaných měř (které dokonce sama počítala), jestliže může počítat přímo sňatečnost svobodných dle věku (na téže straně v grafu 2 chybí část grafu za muže ČR, muži SR jsou 2x) na straně 15 (poslední řádek před koncem podkapitoly) je nepřiliš vhodná formulace „intenzita sňatečnosti opakovaných sňatků“ – lépe „intenzita sňatečnosti rozvedených a ovdovělých osob“, obdobně na straně 27 (dole) je nepřesná formulace, že neúplné rodinné domácnosti vznikají ... narozením dítěte svobodné ženě – lépe by mělo být „neprovdané ženě“. Z výčtu je však patrné, že nejde o závažné koncepční chyby, spíše o opomenutí či přehlédnutí. V práci postrádám jen lepší uchopení vlivu změn v úmrtnosti na strukturu neúplných rodin – spíše než porovnávat naději dožití při narození bylo vhodnější sledovat změny ve středním věku – např. ve 30, 40 nebo 50 letech.

Dle mého názoru splňuje bakalářská práce Michaely Maršíkové „Vývoj počtu a struktury neúplných rodinných domácností od 80. let 20. století v České republice a na Slovensku“ nároky kladené na bakalářské práce. Autorka prokázala, že se orientuje v příslušné literatuře a že zvládla metody speciální demografické analýzy. Doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 4. září 2006

RNDr. Ludmila Fialová, CSc.